

نگاه بیرون

داعش مسبب جنگ سنی-سنی

حسام عیتانی

اِحیاء

● همزمان با تداوم رسوایی‌های فاجعه‌بار «داعش» و اعمالی که این گروه مرتکب می‌شود، برخی محافل خواستار اصلاح شیوه‌های دینی شده‌اند. آنها می‌گویند چنین اصلاحی برای جلوگیری از سوءاستفاده گروه‌های افراطی از متون دینی و تراشیدن توجیهات شرعی برای اعمالشان ضروری است. این محافل عمدتا بر توجه به رویکرد «اسلام میانه‌رو» تاکید می‌کنند و می‌گویند، این بهترین گزینه برای مقابله با گروه‌های افراطی خواهد بود.

بااین‌حال چنین فراخوان‌هایی یک‌نقطه‌ضعف درونی دارند که باید به آن توجه کرد زیرا درحال‌حاضر به نظر می‌رسد بین اعتدال و افراط‌گرایی نزاعی وجود دارد و چنین تصور می‌شود که گویی اختلاف بین یکپی، دوقفیه یا مرجع دینی یا دونظریه نسبت به اسلام و رویکردهای دنیایی آن بوده و می‌توان به‌سادگی آن را برطرف کرد. حال آنکه قضیه از این قرار نیست و ارایه موضوع به این شکل کافی به نظر نمی‌رسد. در اعماق نزاع دینی پادشده نوعی درگیری اجتماعی و به‌ویژه سیاسی هست. اینکه بگویم اسلام میانه‌رو قادر به تصفیه گروه‌های افراطی است با واقعیت‌های موجود چندان انطباقی ندارد.

گروه‌های اجتماعی‌ای که طی چنددهه گذشته از پرچمداران افراط‌گرایی بودند، همواره چهره‌ای از دین را ارایه می‌دادند که بیانشه وضعیت فاجعه‌بار جوامع عربی از آن زمان تا‌به‌حال بوده است. در این‌باره تاکنون ده‌هاکتاب نوشته شده که به‌صورت مبسوط ارتباط بین فقر و حاشیه‌نشینی و بی‌توجهی سیاسی در جوامع عربی را با پدیده‌های افراط‌گرایی نشان داده است. این مساله در ابتدای قرن کنونی به‌خصوص به‌دلیل ثبات اقتصاد سرمایه‌داری از یک‌سو و متمرکزشدن قدرت در یک طبقه سیاسی به اوج خود رسید. این اتفاقی است که در عراق و سوریه برای مثال شاهد آن بودیم. بحران این کشورها به جایی رسید که رویکردهای دینی کاملا شکل طایفه‌ای به خود گرفت و به موازات گسترش فقر و محرومیت توده‌ها پیش رفت.

افراط‌گراییی کنونی چنان‌که از ظاهر آن برمی‌آید تسخذهای افراطی از فقه جهادی را با خود دارد. نگرانی از آینده و این‌بار که می‌شود از برخی گروه‌های افراطی برای تغییر توازن قیوای منطقه‌ای استفاده کرد، یکی از مهم‌ترین عواملی است که جلوی چنین اصلاحاتی را می‌گیرد و اجازه نمی‌دهد کسی به‌سمت آن برود زیرا محافل مذهبی وابسته به دولت‌ها نخستین کانونی خواهند بود که دربرابر چنین اصلاحی صف می‌کشند. به‌واقع آن چیزی که باید اصلاح شود تنها بحث‌های مربوط به عبادات نیست، بلکه مسایلی است که به‌صورت مستقیم به رابطه دین و جامعه مومنان و نحوه اداره امورشان ارتباط پیدا می‌کند. به بیان دیگر مسایلی که به‌صورتی مستقیم به سیاست مربوط می‌شود و با اداره امور جامعه مومنان -درصورتی که ایمان داشته باشند- یا اهل ذمه سروکار دارد. بحث اصلی بر سر قدرت دنیایی و نحوه‌گردش آن و نیز موضع دین نسبت به مسایل مادی است. اموری که اسلام سنی قرن‌هاست اجازه نمی‌دهد درباره آن اظهارنظر شفافى صورت گیرد.

حال میانه‌روها می‌دانند که هرگونه اصلاحی نمی‌تواند صرفا محصور به‌حرم‌کردن برخی گروه‌های افراطی از قدرت یا جلوگیری از تبلیغ جرایم آنها باشد، بلکه این اصلاحات خودبه‌خود باید به‌نوعی تغییر عرصه اجتماعی و سیاسی در جهان اسلامی منجر شود و همین امر است که نگرانی محافل دینی و سیاسی گسترده‌ای را برخواهدانگیزخت.

وقتی شیخ‌الازهر خواستار قطع دست‌وپای افراد وابسته به «داعش» می‌شود و حتی به «صلیب‌کشیدن» و قتل‌شان را فرمان می‌دهد و این کار را درازای سوزاندن یک‌خلبان اردنی از سوی این گروه توجیه می‌کند، بیش از هرچیز نشان می‌دهد که نهادهای کهن اهل سنت قادر به اصلاح خود نبوده یا اساسا چنین اراده‌ای در آنها مشاهده نمی‌شود. متوسل‌شدن به ادبیات دشمن، بسیار آسان‌تر از مواجهه‌شدن با خود و نقد رویکردهای موجود در محافل سنتی است. به‌رحال آنچه این‌روزها شاهد آن هستیم نوعی جنگ سنی-سنی است؛ جنگی که به نظر می‌رسد ما هنوز در مراحل ابتدایی آن قرار داریم.

داعش سال ۲۰۱۵ نیز مانند سال گذشته در مرکز بحران خاورمیانه قرار دارد و همچنان حاکم اغلب سرزمین‌هایی است که تابستان گذشته تحت کنترل خود درآورده بود و در هفته‌های اخیر هم تنها برخی از شهرهای کردنشین و شیعه‌نشین را از دست داده است. تنها یک سال پیش و در ژانویه ۲۰۱۴ بود که «باراک اوباما»، رئیس‌جمهوری آمریکا اهمیت داعش را تا یک تیم بسکتبال دانشگاهی فروگاست اما چند ماه بعد و در اواخر سال گذشته از اعزام سه‌هزار نیروی زمینی آمریکا برای آموزش ارتش عراق خبر داد؛ امری که به گفته او به معنی شکست عملیات هوایی ائتلاف علیه داعش نبوده است. حالا و پس از ماه‌ها اصرار آمریکا برای آغاز عملیات نظامی زمینی علیه داعش، «جان آلن»، هماهنگ‌کننده ویژه ائتلاف بین‌المللی علیه داعش، از آغاز این عملیات در هفته‌های آینده برده برداشت. جان آلن به آموزش نیروهای عراقی و دیگر گروه‌های مخالف «داعش» اشاره و تاکید کرد که دولت آمریکا، گزینه شرکت سربازان آمریکایی در درگیری‌های زمینی را همچنان رد می‌کند. پیش از این نیز خبرهایی از هماهنگی نیروهای آمریکایی و ارتش عراق برای آغاز عملیات بهاری علیه داعش منتشر شده بود و به‌تازگی افسران و مستشاران آمریکایی در کمپ‌هایی ویژه در حال آموزش نیروهای عراقی و داوطلبان مردمی برای نبرد علیه داعش بودند. آن‌طور که آلن گفته، رهبری این عملیات را نیروهای عراقی برعهده دارند و نیروهای ائتلاف نیز از آنها پشتیبانی خواهند کرد. به گفته این مقام آمریکایی، هدف این عملیات گسترده زمینی بازپس‌گیری مناطق تحت کنترل داعش است. با وجود درخواست اوباما برای مداخله زمینی در عراق، بسیاری از آمریکایی‌ها پیاده‌کردن

دوباره نیروهای آمریکایی در خاک عراق را ناعاقلانه می‌دانند. داعش اکنون بخش وسیعی از عراق را تحت سیطره خود دارد و ارتش عراق در هفته‌های اخیر به شکل فعالانه‌ای برای بازپس‌گیری این مناطق تلاش کرده است. مقامات ایالات متحده می‌گویند نیروهای آنها در هفته‌های اخیر ۹تپ عراقی و سه‌واحد نظامی از پیش‌مرگه‌ها را آموزش داده که تعداد آنها روی هم رفته حدود ۲۴هزار سرباز است. در ماه نوامبر سال گذشته ارتش عراق توانست پالایشگاه نفت «بیجی» بزرگ‌ترین پالایشگاه عراق را از داعش پس بگیرد اما از آن زمان درگیری‌های شدیدی در منطقه ادامه داشت و براساس گزارش‌ها تنها در روز یکشنبه حدود ۱۵۰انفر در این شهر کشته شدند.

با این حال مناطق تحت کنترل گروه داعش هر

با پشتیبانی نیروهای ائتلاف و به صورت گسترده آغاز می‌شود

جنگ زمینی ارتش عراق باداعش

روز کمتر می‌شود و این گروه در هفته‌های اخیر پیشرفتی نداشته است. براساس گزارش‌ها تاکنون یک‌پنجم مناطق مسکونی تحت کنترل داعش از دست این گروه خارج شده و اکنون ائتلاف بین‌المللی علیه داعش بر روی آزادسازی شهر موصل متمرکز شده است. «جان کری» وزیر خارجه آمریکا هم در مصاحبه‌ای با شبکه «ان‌بی‌سی» اعلام کرد، ائتلاف بین‌المللی ضد داعش توانسته ۲۲درصد از مناطق مسکونی در عراق و سوریه را باز پس بگیرد. به گفته کری، این بازپس‌گیری بدون عملیات گسترده نظامی صورت گرفته است. با این گفته، وزیر خارجه آمریکا به منتقدانی که معتقدند آمریکا در نبرد و برخورد با داعش «تعلل» کرده است، پاسخ می‌دهد. جان کری در این مصاحبه افزود: آمریکا و هم‌پیمانانش در مسیر درست برای

پیش‌بینی آقای رییس

ولادیمیر پوتین **رئیس‌جمهوری روسیه** گفت ناتو، به تعهداتش مبنی بر عدم گسترش در پایان جنگ‌سرد، پایبند نبوده است؛ دولت اوکرانین نیز به مسیر فروپاشی قرار دارد و باید فورا به جنگ با جدایی طلبان طرفدار روسیه پایان دهد. **(رویترز)**

استعفاى قطعی

عبدربه منصورهادی رئیس‌جمهور سابق یمن که چندی‌پیش استعفا داده بود، گفت این استعفا قطعی است و از آن صرف‌نظر نخواهد کرد. او به تمامی گروه‌ها هشدار داد اختلاف را پشت‌سر بگذارند. او می‌گوید در شرایط کنونی فضایی برای اقدام جدی وجود ندارد. **(سپا)**

وزرای اقتصادی یورو فردا نشستى اضطرارى برگزار می‌کنند

اروپا در بن‌بست یونان

همچون خیل ۲۷درصدی یکپارک چشم‌امید به نظام‌های سست و ناکارآمدن‌امین‌اجتماعی نبسته بودند؛ و تو گویی اینها کافی نبود. بار سنگین مالیات‌ها نیز بیش از همه بردوش طبقات کم‌درآمد سنگینی می‌کرد. اما این داستانی تاریخ‌گرفته است. آینده، آنطور که رهبران جدید یونان وعده داده‌اند، افق‌های روشنی در چنته دارد.

هزینه‌ها از سوی دولت، نه‌تنها مهد دمورکراسی پارلمانی که با پیروزی حزب سیریزا، با ائتلاف چپگرایان رادیکال و ائتلاف آن با حزب راستگرای یونانیان مستقل همراه بود، سر آن دارد تا حداقل در ظاهر با شمشیری آخته، به‌مصاف نظم ریاضتی اقتصاد یورو برود. روز یکشنبه، نخست‌وزیر یونان با اعلام رسمی برنامه‌های خود، از عزم دولت برای رد هرگونه برنامه ریاضتی جدید خبر داده و تاکید کرد افزایش تدریجی حداقل دستمزدها، کاهش مالیات‌ها و افزایش میزان حداقلی درآمدهای

ناتوان‌کردن و نابودی «داعش» قرار دارند. وزیر خارجه آمریکا اثبات این ادعا را در واقعیت‌هایی می‌داند که به گفته او انهدام بخش مهمی از هسته رهبری این گروه و کانال‌های ارتباطی آن را دربر می‌گیرد. کری در این مصاحبه به سوزاندن خلبان جوان اردنی اشاره کرد و معتقد است که این حرکت داعش، ائتلاف بین‌المللی ضد این گروه تروریستی را مصمم‌تر از پیش کرده است.

جان آلن نیز در مصاحبه خود با خبرگزاری رسمی اردن با اشاره به کشته‌شدن «معاذ الکساسبه»، خلبان اردنی اسیر داعش، با مردم اردن ابراز همدردی کرد و گفت: در حال رایزنی با کشورهای شرق آسیا برای گسترش ائتلاف ضدداعش است. با این حال او تغییر استراتژی این ائتلاف را رد کرد و گفت: پایه استراتژی ما نابودی کامل داعش است. او در این مصاحبه اتهاماتی از جمله اینکه تاخیر در ارسال تجهیزات آمریکایی و آموزش نیروهای عراقی در جبهه درگیری با داعش به وجود آمده را رد کرد و ادامه داد: ایالات متحده هر آنچه را در توان دارد برای ارسال این تجهیزات انجام می‌دهد. آمریکا رهبری حملات هوایی علیه داعش را برعهده داشته و امان نیز به‌عنوان بخشی از ائتلاف، روز یکشنبه اعلام کرد که ده‌ها حمله هوایی علیه اهداف داعش و پس از کشته‌شدن خلبان جوان اردنی توسط این گروه تروریستی انجام داده است. نیروهای ائتلاف ضدداعش به رهبری آمریکا از پایان تابستان تاکنون دوهزارو۳۳۲ عملیات هوایی علیه مواضع داعش در عراق و سوریه انجام داده‌اند. با این حال، مقامات آمریکایی پیش‌تر گفته بودند که عملیات شکست داعش بسیار زمان‌بر و طولانی است و احتمالا سه تا چهارسال به طول می‌انجامد.

ابقادردقت

تونی ابوت نخست‌وزیر استرالیا از رای اعتماد حزبی‌جان‌به‌در برد. اعضای حزب «لیبرال» استرالیا با آغزای مثبت در مقابل ۳۹رای منفی تصمیم گرفتند سپهری حزب که در اختیار ابوت است را به رقابت نگذارند. **(بی‌بی‌سی)**

بسته نجات مالی تروپیکا که تاکنون بخش اعظم بدهی‌های حدوداً ۳۰۰میلیاردیورویی یونان را تشکیل داده، زیر فشارهای اتحادیه اروپا و نهادهای مالی اروپایی سر خم نکند؛ حتی اگر خزانه خالی دولت آنان را ناگزیر از دریافت وامی موقت کند. رهبران سیریزا اما به‌خوبی می‌دانند برای رسیدن به توافق پیرامون بدهی‌ها، راه بسپاردشواری پیش‌رو دارند. امید آنان در وهله اول به سیاست‌ورزی «یانوس‌واروفاکیس»، وزیر دارایی کشور است که به گفته روزنامه «گاردین»، روح «کارل مارکس» در کالبد «جان مینارد کینز» اقتصاددان انگلیسی است. او که پیش‌تر در گفت‌وگو با شبکه چهار بریتانیا، پایان‌دهی به بحران انسانی، تضعیف الیکارشی‌های سیاسی و اقتصادی و ازسرگیری مذاکرات پیرامون سیاست‌های اقتصادی حوزه یورو را از اولویت‌های دولت جدید دانسته بود، چندهفته‌ای است که در دیدار با مقامات اروپایی درصد است دوایی برای آنچه خود زخم چرک‌کرده اروپا نامیده، بیابد. با این حال، اکنون که به اعتراض اروپافاکیس، حتی توافق بر سر عدم توافق نیز میان یونان و رهبران اتحادیه ممکن نیست، باید دید ستون‌های اتحادیه اروپا تا کی برپا خواهند ایستاد.

بلافاصله برنامه‌ای را درراستای تقویت کرد‌ها با ارایه پشتیبانی‌هوایی و انتقال اسلحه از طریق کشتی اعلام کردند. این پشتیبانی هوایی انجام گرفت و به تغییرات عمده‌ای نیز منجر شد. پتانگون برنامه آموزش نیروهای کرد را آغاز کرد، اما تاکنون تحویل سلاح چندان کافی نبوده و تنها شامل چندهزارجعبه مهمات، تفنگ و راکت‌انداز بوده است که بیشتر آن از سوی آلمانی‌ها و متحدان ناتو در شرق اروپا تهیه شده است. کرد‌ها با دردت‌داشتن تجربه‌ای طولانی و تلخ می‌دانند مقابل دشمنی قرار دارند که زرادخانه‌ای غنی از سلاح‌های آمریکایی، سلاح سنگین و تانک‌هایی دارد که از ارتش عراق به غنیمت گرفته شده است. کرد‌ها اکنون نیازمند سلاح سنگین، موشک‌های ضدتانک و تانک هستند. در اینجا باید گفت که کرد‌ها ازجمله متحدان وفادار واشنگتن در خاورمیانه به‌شمار می‌رفتند. آنان به‌طور کل از طرفداران آمریکا محسوب می‌شوند و هرچند که بیشتر آنان سنی‌مذهب هستند، اما به‌عنوان دشمن سرخست جهادیسلم بنیادگر شناخته می‌شوند.

بدون‌شک، حکومت اقلیم کردستان مشکلاتی ازجمله فساد، استبداد و شکاف درونی نیز دارد. پس چرا آمریکا در تحقق وعده‌های خود تعلل می‌کند؟ پاسخ مانند همیشه سیاسی است. آمریکا نمی‌خواهد عراق را تجزیه‌شده ببیند. به‌همین‌دلیل چندان رغبت نیست تا قدرت بیشتری را به کرد‌ها در شمال عراق بدهد. این سیاست قابل‌فهمی در مواجهه

رویداد

احتمال کشته‌شدن سرکرده حامیان داعش درافغانستان

● برخی از خبرنگاران افغان در فضای مجازی از کشته‌شدن «ملا عبدالرئوف خادم»، فرمانده ترده‌شده طالبان و از سرکردگان حامیان گروه تروریستی «داعش» در جنوب افغانستان خبر دادند. گفته می‌شود در این حمله چهارنفر از همراهان او نیز کشته شده‌اند. برخی منابع نیز می‌گویند خادم در نتیجه حمله پهبادی در جنوب افغانستان کشته شده است. این در حالی است که اوایل هفته گذشته نیز برخی رسانه‌ها اخباری مبنی بر دستگیری «ملا عبدالرئوف خادم» یکی از سرکرده‌های گروه تروریستی داعش و ۴۵نفر از حامیشا توسط طالبان افغانستان را در اوایل ماه جاری منتشر کردند، اما گروه طالبان افغانستان با گذشت چندروز خبر دستگیری ملاخادم را تکذیب کرد.

موافقت انصارالله بازسرگیری مذاکرات

● درپی موافقت جنبش «انصارالله یمن» با ازسرگیری مذاکرات، منابع دولتی اعلام کردند مذاکرات برای حل بحران سیاسی با میانجیگری سازمان‌ملل از سر گرفته می‌شود. به گزارش اسکای‌نیوزعربی، «جمال بن‌عمر»، فرستاده ویژه سازمان‌ملل در امور یمن در گفت‌وگو با خبرنگاران در صنعا عنوان کرد: من خوشحال هستم این خبر را به شما بدهم که پس از رایزنی با طرف‌های سیاسی و تماس‌های مستقیم با «عبدالملک حوثی»، رهبر جنبش انصارالله، با همه طرف‌ها به این توافق رسیدیم برای دستیابی به راه‌حلی سیاسی برای خروج از بحران کنونی، مذاکرات را از سر بگیریم. او افزود: من از این رویکرد مثبت استقبال و به شما اعلام می‌کنم این جلسات از سر گرفته می‌شود. توافق حوثی‌ها با ازسرگیری مذاکرات پس از بی‌نتیجه‌ماندن تلاش‌های این گروه برای مشارکت‌دادن دیگر احزاب در روند سیاسی کشور حاصل شد. بیشتر احزاب یمنی به‌ویژه جدایی‌طلبان جنوب این کشور حاضر نشدند در اداره کشور با حوثی‌ها مشارکت کنند و هفت‌استان یمن نیز اعلام کرده‌اند از دولت مرکزی دستور نمی‌گیرند.

تیراندازی در «مارسی»همزمان با سفرنخست‌وزیر

● همزمان با سفر نخست‌وزیر فرانسه به «مارسی» چندین‌فرد مسلح اقدام به تیراندازی به نیروهای پلیس این شهر کردند. به گزارش روتیزر، منابع خبری گزارش دادند یک مرکز پلیس شهر مارسی هدف حمله افراد ناشناس بوده است. نیروهای امنیتی خیابان‌های منتهی به این منطقه را مسدود کرده‌اند. شاهدان گفته‌اند افراد مسلح اقدام به شلیک هوایی کرده و نیروهای ویژه پلیس به منطقه اعزام شده‌اند. فرانسه طی هفته‌های اخیر صحنه چندحمله تروریستی بوده و ده‌هائفر تاکنون با‌زداشت شده‌اند. مهاجمان، اغلب با گروه تروریستی داعش ارتباط داشته یا سابقه سفر به سوریه را دارند.

پاسخ‌به‌موشک‌های کره‌شمالی

● سنول اعلام کرد به پرتاب موشک کره‌شمالی به سوی دریای ژاپن پاسخ خواهد داد. «لم‌بیونگ چنول»، سخنگوی وزارت اتحاد کره‌جنوبی اعلام کرد در پاسخ به پرتاب موشک کره‌شمالی به سوی دریای ژاپن، سنول آماده پاسخ‌گویی است. او افزود کره‌جنوبی پاسخی سخت به اقدامات تحریک‌کننده کره‌شمالی خواهد داد و تغییرات سیاست کره‌شمالی را زیرنظر خواهد داشت. پرتاب موشک کره‌شمالی پیش از مانور نظامی سالانه مشترک بین آمریکا و کره‌جنوبی برگزار شد که عکس‌العمل کره‌جنوبی را به‌دنبال داشت. در طول هفته‌های گذشته کره‌شمالی چندین‌مانور نظامی، هوایی، دریایی و موشکی انجام داده و رهبر کره‌شمالی تهدید کرده بود کشورش آمادگی مقابله با هر دشمنی را دارد. همچنان مناقشاتی میان کره‌شمالی و جنوبی وجود دارد و هیچ معاهده صلحی میان این دوکشور بعد از جنگ ۱۹۵۰ تا ۱۹۵۳ امضا نشد.

اوکران،محورمذاکراتمرکل درکاخ سفید

● صدراعظم آلمان برای مذاکره با رئیس‌جمهوری آمریکا در کاخ سفید وارد واشنگتن شد. رهبران آلمان و آمریکا در تلاش هستند تا با وجود اختلافات بالقوه در خصوص ارسال سلاح به یه کی‌ف، اتحاد خود را به معررض نمایش بگذارند. به گزارش آسوشیتدپرس، «آنگلا مرکل» در دیدار «باراک اوباما»، رئیس‌جمهوری آمریکا، او را در جریان مذاکرات صورت‌گرفته با هدف ازسرگیری برنامه صلح اوکران قرار داد. مساله، تنها حمایت «ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهوری روسیه از جدایی‌طلبان شرق اوکران نیست، بلکه ازسرگیری استراتژی جنگ‌سرد جهانی شوروی با هدف ایجاد اختلافات میان آمریکا و متحدان عضو ناتواش به‌ویژه آلمان است. مرکل و «فرانسوا اولاند»، رئیس‌جمهوری فرانسه با رهبران اوکران و پوتین دیدار و نشست تازه‌ای را برای روز چهارشنبه در مینسک تعیین کردند.